

UBL: BKNOOG 174

bkn00g

174

174

Baekenrooyen

174

De Historie van

10174

De deelyke

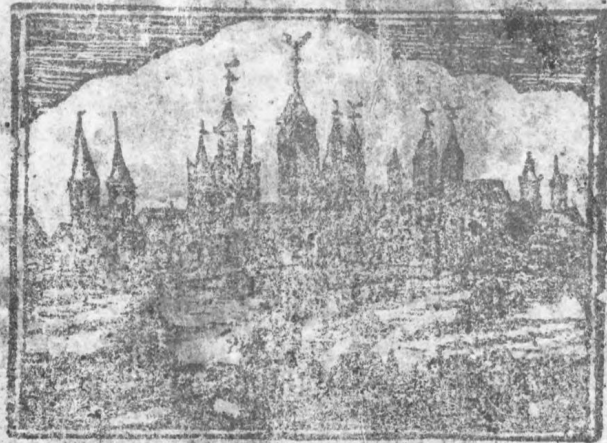
Destructie en Ondergang

Der Stad

JERUSALEM.

Door den Keyser Vespasiaen, met vele en
verscheidene Geschiedenissen der Joden.

Van nieuws oversien / gecorrigiert en verbeterd.

G E D R U K T,

Door ABRAHAM CORNELIS, Boekverkooper aan den Overtoorn 1762.

Bachenoogen
174

DE HISTORIE VAN

18174

De heerlyke

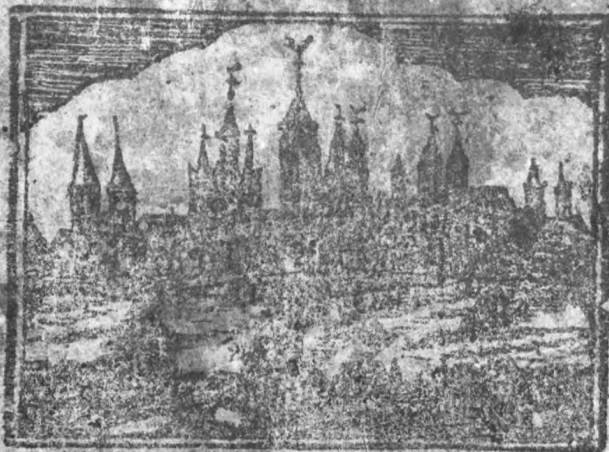
Destructie en Ondergang

Der Stad

JERUSALEM.

Door den Keyser Vespasiaen, met vele en
verscheidene Geschiedenissen der Joden.

Van nieuws oversien / gecorrigeert en verbeterd.

G E D R U K T,

Door ABRAHAM CORNELIS, Boekverkooper aan den Overtoom 1762.

De deerlyke Destructie ende Ondergang der Stad Jerusalem.

Ontrent veertig Jaren na
dat onse lieve Heere Jhesus
gehuyst was van den sel-
len Joden, soo regeerde
Despasiaen de Mogende

Keysers van Romen / van Almangien en
van Lombardien / ende was een gewel-
dig Heere van Jerusalem / ende van al-
le de Joodsche en Heidensche Landen.

Dese Despasiaen vaste seer geerne / en
dede zyn afgoden groote eere en reve-
rentie / hy was in zyns tyds de alder-
grootste Heere van de Weerelt / want
hem alle de Heeren meestendeel ten dien-
ste moeste komen als hy 't gebod. Ende
hy hadden eenen byzomen edelen en wysen
Sone / geheeten Titus / die seer magtig
was van goede: Dese Titus / dwaelde
ook van den rechten weg des Chyristen
geloofs / ende aanbade de Afgoderpe ge-
lyk Despasiaen zyn Vader / want dooz
subtylheid des Duppels van der hellen /
was meestendeel den geheelen Weerelt
de Afgoden onderdanig. Maer onse
Lieve Heere / die den onnatuurlyken doot
gesloven is / om 't Menschelyke ge-
sachte van der eeuwiget doot te verlos-
sen / ende heeft aen Despasiaen en zyn on-
derfaten zyn dierbaren bloede niet willen
verloren laten / en heeft hem een byzesse-
lyke siekte toegesonden / om hem van de
Afgoderpen te trekken. Van welker
siekten alle zyn aensichte en zynen haert
doozgegeeten en gebult wert / waerom
hy en zyn Onderfaten zeer vzoedig wa-
ren. Ende zy deden de beste medecynen
tot hem komen / die zy vinden konden /
maer het hielp al niet / ende de Meesters
zeiden hem dattet niemant helpen en
mocht / van alleen de gratie der Goden.

**Hoe den Keysers Despasiaen al-
heel Lazarus werdt van der sichten /
die hem onsen Lieben Heere toege-
sonden hadde.**

De siekte was soo seer in Despasia-
nus lichaem dat hy geheel Laze-
rus wiert / ende en konde op zyn voeten
gaen nog staen / ende moeste van grooter
pynen te bedde liggen. Binnen desen tyd
dat Despasiaen de Keysers aldus siek
te bedde gelegen was / soo quam bin-
nen Romen een van ons Heeren Disci-
pulen geheeten Clement / dewelke dooz
de byzesse des Keysers / ende den Romey-
nen niet en hadde derven pzediken 't heyl-
lig Euangelium / nog het Chyristen ge-
lobe: Maer hy verstoute hem op dien
tyde / ende pzedikte den Romeynen het
Woort Gods / ende het heylige Chyristen
geloobe / waer mede hy veel lieden bekeer-
de. Des Keysers Seneschael was ook
met de andere lieden gekomen ter Ser-
moene des heyligen Mans Clement en-
de aenhoorde het Sermoen seer neerst-
lyk ende hy bekeerde hem tot het heyl-
lige Chyristen gelove / aentroepende Chyri-
stum met ootmoediger herten. En het
Sermoen gedaen zynde / ging hy tot zy-
nen Heere den Keysers Despasiaen / die hy
te bedden bond leggende seer mismacht
van lichaem. De Seneschael siende zy-
nen Heere soo deerlyk mismacht / wert
hy weerde mits compassien en such-
tende. De Keysers dat siende / zeyde tot
hem aldus: Dient en weent niet meer /
want onse Goden my de siekte verlernt
hebben / ende als 't hen lieden beleven / so
sullen zy my weder gesont maken. Doen
zeyde de Seneschael / Heere ik gelooobe
niet

Ex Libris
A. Ch.

MU. DER NED.
LETTERKUNDE
TE LEIDEN

niet dat u Goden eenige magt hebben / maer ick hebbe in u Daders Tempel hooren seggen dat te Jerusalem een heylig Propheet te regereen placht / die men noemde Iesus van Nazerenen / ende hy dede binnen zyn leven menig schoone mirakel: want hy genas die besinet waren / gelyk gy zyt. Die blind waren maekte hy siende / de doede dede hy hooren / de siecke menschen maekte hy gesont / de stomme maekte hy sprekende / de doede dede hy bezynen. Ende hy genas alle die gene / die hem met goeder herten aenriepen.

Maer de Joden bespuden hem so seer / om de groote mirakelen die hy dede / dat zy hem kruysen en ter dood brachten onverdient ende sonder schult / ende Pilatus uw' Probooff verwees hem ter doot. Ende ick heb hooren seggen / dat hy ten derde dage bezrees vander doot / ende kwam daer na ten Veemel / ende sit ter rechterhand zyns Daders: Ende ick hebbe hooren seggen / die ick gekruysen hadde / dat zynen Lichame genaecht hadde / die soude genesen van zynder qualen / hoedanig datse waren / in dien hy goet betrouwen in den Heyligen Propheet hadde: Daerom dunkt my lieve genadige Heere / moogdy wat gekruysen / dat zynen Heyligen Lichame genaecht heeft / gy sout genesen van uwe groote siekten. Doen vzaegde hem de Keyser: Waarbaer ende geloofde de Propheet ook aen onse Goden: Ende de Seneschael antwoorde; Heere / hoe moogdy dat gebrogen of gepeynsen / dat de Heylige Propheet uwen Goden aenbidden soude: want ick heb hooren seggen / dat hy God van Hemelzijk is / ende is in dese Wereld gekomen om het Menschelyke Geslachte met zynder doot te verlossen: Ook heb ick hooren seggen / doen hy in dese Wereld regereede / hadde hy twee-en-tseventig Discipulen / die met hem gingen upt den wel-

ken hy daer twaelve kroos booz zyne secreteste / onder dewelke een was die men Judas noemde / ende dese Judas verkocht hem / ende leverde hem den Joden om dertig penningen / 't Welck also (na inhoud der Schryfture) geschieden moeste. En daerna berouwet den booz genoemde Judas / ende wilde den Joden dertig penningen weder geven / hen lieden seggende dat hy misdaen hadde. Maer de Joden en wilden de penningen niet ontfangen / doe wierp de boozgenoemde Judas de penningen in den Tempel / ende verhing hem selven upt desperatie / ende zyn ziele voer onder hy den duypel vander Heilen. Daerom rade ick u Heer Ceyser / dat gy tot Jerusalem sendet / of men dat ick binden konde dat des Heyligen Propheeten Lichame genaecht hadde / want daer mede soudy genesen / dat weet ick wel. Daerom sent tot daer sonder letten / of anders en suldy niet genesen.

Hoe de Keyser Despasiaen zynen Seneschael tot Jerusalem sandt / om daer te soeken eenig ding dat Iesus Lichame genaecht hadde.

Doe de Ceyser Despasiaen deese woorden verstaen hadde / zepde hy totten Seneschael aldus: Ist alsoo gelyk gy seget / soo en toest hier niet langer / maer bereypt u ende neemt van mynen sehat soo veel als gy behoef / ende reysst terstont na de Stad van Jerusalem / om te vernemen ende te besien of gy daer ick binden kont dat den Heyligen Propheet genaecht heeft. Ende ick alsoo dat den heyligen Propheet geliebet my gesont te maken / ick sal zyn doot wreken / ende geven dertig Joden om eenen penning / gelyk als hy om dertig penningen verkocht was. Ende ick wil dat gy Pilato mynen Probooff seghet / datter my seer mishaegt dat hy my de Crisuyt niet en sendet / die hy mynen Vader plag te geven / want hy my-

in seven jaren niet gegeven en heeft. Heere / ick sal u begeerte volbrengen / by de hulpe Christi zelve den Seneschael. Ende hy ging hem terstont bereiden / ende vier Ruyters ende Schilt-knechten met hem / ende nam des Keyfers goet so veel als hy behoefde / ende reed over 't Land tot den havene geheeten Barletten / daer hy van de Bozgers ontfangen werdt / ende van daer reedt hy met zynen geselschap soo lange over berg ende dal / dat zy te Cabers quamen. Ende van daer voerense te schepe tot Cesaren / ende reedt voort over Lant tot in de Stad van Jerusalem / ende logeerden in eens goeden en wysen Joden huys / die men Jacob noemde / ende was Dader van Maria Jacobi / die Christusum seer beminde. Ende doe de Seneschael en zyn Geselschap daer drie dagen geweest hadden / zelde Jacob tot hen lieden aldus: my dunkt dat gy Edel ende wel gebooren lieden zyt / daerom bidde ick u dat gy my segget van wat Lande ende woe gy zyt / ende waerom gy hier komt / want mag ick u in eniger manieren helpen of raden / ick wil gaerne doen al wat ick mag. Doe antwoorde

de Seneschael zynen Weerd / en zelde: Heer Weerd / my dunkt dat gy eenerbaer ende secrete. Dan bent / daerom sal ick u de sackete te kennen geven daer ick mede belast ben. Weet dat ick des Keyfers van Rome Seneschael ben / die u Heere is / ende ook de myn. De welke met een zware siekte gequelt is / die men noemt de Lasterje / waer af hy seer mismaekt is in zyn Aengesichte / en is krank alle zyn leden doot / dat hy gaen nog staen en kan / ende ligt seer krank van de boozgenoemde siekten te bedde. Ende men en kan daer geen remedie tegen gebinden / 't welck hem en zyn onderfaten seer mishagende is / ende die siekte meerdert alle dagen. En ick hebbe hooren seggen / dat hier hoortzids in deeser Stadt een Heilig Propheet placht te Regneeren / genaemt Iesus Christus / dien de Joden t'onrecht ter doot brachten. Welke Propheet booz zyn doot menig schoone mirakel dede / ende souk na zyn doot / alsoo ick te Rome in den Tempel heb hooren Prediken. Daerom heb ick mynen Heer den Keyser geseyt / mag hy eenig ding gekruysen / dat dien Heiligen Propheet

pijct gemacht hadde / dat hy van zyn-
der siekten haest genesen soude. Ende
daerom heeft hy my hier gesonden of
ik set daer van luygen konde / ende
dat ik tot hem vragte. Daerom bid-
de ik Heer / wilt my hier in eenigst
helpen / op dat gy 't doen wilt / gy
sult daer van grooten loon ontsaen van
mynen Heere den Keeser. Want zyt my
hier in behulpig / hy sal u een groot
Heer maken: Daerom bid ik dat gy
my hier in helpen wilt / want ik en sal
tot mynen Heer niet keeren vooz de tyd
dat ik set bevonden hebbe van den Hei-
lige Propheet. Hier op vzaegde hem
zynen Waert Jacob aldus: Heer segt
my / beltebet u: Wenbid de Keeser desen
Heiligen Propheet / en geloofst hy in
hem? doen zeide de Seneschael: hy aen-
bid de Afgoden / ende hy geloofst in hen-
lieden. Dient zeide Jacob / gy moogt
wel t'huys waert keeren / want het en zy
dat hy geloofst in den Propheet / dien ik
heb sien passien ende kuzpen / ende die
ik sag dat Joseph van Arimatien
van den kuzpe dede / en begroef in een
nieuw steenen graf / ende daer na vzeers
op den derden dag / soo en sal hy daer
deur niet genesen / want ik hem sag en-
de hoozde zynen Discipelen prediken /
hen-lieden zeggende: Gaet alle de We-
reldt dooz / den Menschen het Heilige
Euangelium prediken ende segget hen-
lieden: Zoo wie in mynen Name ge-
loofst en gedoopt is / die sal sonder twy-
fel het onvergankelike Ryke myns Va-
ders besitten / om daer ewiglyk met
my te verblipden. Maer wee hem die
in mynen Naem niet en geloofst / nog
voel gedoopt en is / want die sal ten ewi-
gigen dage verdoemt wesen. Daerom
segge ik u dat den Keeser nimmermeer
genesen en sal / die en zy dat hy eerst in
desen Heiligen Propheet geloofde / ende
hem aen bidde.

Maer wil hy dat doen / soo sal hy ter-

stont genesen / ende dat wil ik betuyfen
niet een exempel van eender vzwoutwe ge-
heten Veronica van Galileen / die so seer
melaetsch was / want zy van alle lieden
verstootten was. Dat vzwouken had seer
groot beroutwen / ende sieck geloofde in
den Heiligen Propheet.

Ende doen de heilige Propheet aen
den kuzpe hing / quam dit vzwouken
onder den berg daer 't kuzpe opstont /
en de maget Maria stont mede daer by
met eenen Discipel genaemt Iohannis.
En dit vzwouken en doost by hen-lieden
niet kromen / vooz datse de Moeder des
Propheten riep / maer zy stont van bezre
ende weende al bitterlyk. Ende doen de
maget Maria dit vzwouken dus jam-
merlyk sag weenen ende schreyen / wink-
ten zysse tot haer en zy quam. Doen nam
den Propheten Moeder den doek / die
het vzwouken op haer hoozde vzoeg /
ende zy spreide dien op des Propheten
gebenedyde aenschyn. Ende doen zy den
doek wederom afstooft bleef zyn aen-
schyn in den doek gefigureert ende ge-
prient staen. Ende de maget Maria gaf
het vzwouken haren doek weder. Ende
soo haest als de deugdelike vzwoutwe Ve-
ronica haren doek in haer hant nam /
werd zy weder gesont als of zy noopt
sieck hadde geweest ende dese doek
heeft het vzwouken nog. Doe zeide Cay
de Seneschael: Heere ik geloofde dat gy
waer segget / daerom bid ik u dat gy
het vzwouken soekt / ende laetse met my
vooz den Keeser gaen / want ik hoop
dat hy aen den Heiligen Propheet wel
gelooven sal / die men Christus noemde /
ende zyn dood wreken. Jacob dede 't
vzwouken Veronica terstont soeken / ende
doen zy vooz hem quam / zeide hy haer
dat des Keesers Seneschael om haer ge-
kromen was ende dat zy met hem moeste
gaen / om zynen Heer te genesen van der
Lazarpen daer hy seer sieck of was / en
dat zy haer doek met haer vzoegde om
hem

hem daer mede te genesen. Ende Veroni-
ca zepde: Ik sal daer geern gaen om
het Christen gelobe te verheffen ende te
berheyden: want ik hoope / mag hy
genesen / dat hy Christen worden sal met
al zyn Onderfaten. De Seneschael ber-
lypde hem seer van dese woorden / ende
zepde Veronica dat zy haer bereyden
soude / om met hem na kromen te reysen.

**Hoe de Seneschael Pilatus den
Crybucht eyschende / dien hy den
Keeser schuldig was.**

NA dese voozgenoemde woorden
zepde de Seneschael tot Jacob zyn-
nen waert / dat hy Pilatum wel wilde
spreken. Doe ging Jacob met hem
vooz Salomons Tempel daer zy Pila-
tus vonden / tot welke de Seneschael
sprak aldus: Pilate / ik ben Despasi-
aen des Keesers Wode / die u Heer en-
de myne is. Ende hy ontbied u met
my / dat gy hem Crybucht send die
gy hem schuldig zyt van acht jaren /
ende is / seer gram dat gysse hem alle
jaren niet gesonden en hebt. Daerom
sendse hem nu / en ik sal uwe peys ma-
ken met hem. Doen Pilatus dese wooz-
den verstont / die hem de Seneschael zep-
de / wierd hy seer toornig en antwoorde
hem met eenen sellen moede: Ik en ben
uween Heere niet schuldig / nog ik en
heb met hem niet te doen / daerom pynt
u van hier te kromen / of ik sal u van hier
doen gaen.

**Hoe den Seneschael weder na
kromen keerde / ende leyde Veroni-
ca met hem.**

MEt dese woorden schepde de Sene-
schael van Pilato / en dagte we-
der na kromen te keeren / en nam oozlof
aen Jacob zynen Weerd / ende reysde
met Veronica tot Accroen / en van
daer voertse te Schepe tot in de haven

van Bart / daer den Seneschael groote
eere gedaen werde van Bozgers van der
Stad. Ende doen zy daer een weynig
gerust hadden / togen zy na kromen daer
zy seer blydelyk ontfangen wierden.
De Keeser was seer blyde van de Sene-
schael's kromste / want hy groot ver-
langen hadde tegen hem te spreken / ende
op dese lye tyd dat de Seneschael quam
hadde de Keeser alle zyn Heeren ontbo-
den / om 's anderen daegs zynen Zoon
Citum de kroon ober te geben / want
hyse midts der siekten niet regeeren en
konde. Ende binnen deser midderler tyd
is de Seneschael vooz den Keeser geko-
men / dien hy seer ootmoedelyk groete.
En de Keeser vzaegde hem terstont of
hy niet gebonden en hadde dat hem ge-
genesen mochte: Gay de Seneschael ant-
woorde; Heere / dankt ende looft Je-
sum Christum / want ik een Heilige
vzwoutwe gebonden heb / die eenen doek
heeft daer Jesus gebenedyde aensigt in
geprient staet / ende dooz haer gelobe is
zy gesont geworzen van de Lazarpen
daer zy te voren seer krank af was;
Daerom liebe Heere bid den Almachtigen
God / dat hy u gesontheit verleene
wil / ende geloofst in hem / of anders
en meugdy nimmermeer gesont wo-
den. Doen antwoorde den Keeser; ik
geloofde wel dat gy waer segt. Ende
doet my Christus soo veel eere / dat hy
my gesontheit verleene / ik sal zyn
dood soo selliklyk wreken dat nooit dieg
gelik gesien en is / daerom laet de vzwou-
we met de doek vooz my kromen: Heere
antwoorde den Seneschael / morgen als
alle de Baroenen by u vergadert zyn om
het mirakel aen te sien / dan sal ik de
vzwoutwe tot u laten kromen / om dat zy
aen Jesus worden geloovende dooz het
grote mirakel. Ende dan moogdy uween
Zoon Citum Keeser maken belibet u.
Ma dese woorden is den Seneschael in
zyn herberge gegaen tot de heilige
vzou-

preet gemacht hadde / dat hy van zyn-
der siekten haest genesen soude. Ende
daerom heeft hy my hier gesonden of
ik iet daer van kypgen konde / ende
dat ik tot hem vragte. Daerom bid-
de ik Heer / wilt my hier in eenighs
helpen / op dat gy 't doen wilt / gy
sult daer van grooten loon ontfanen van
mynen Heere den Keeser. Want zyt my
hier in behulpig / hy sal u een groot
Heer maken: Daerom bid ik dat gy
my hier in helpen wilt / want ik en sal
tot mynen Heer niet keeren booz de tyd
dat ik iet bevonden hebbe van den Hei-
lige Propheet. Hier op vzaegde hem
zynen Waert Jacob aldus: Heer segt
my / beliebet u: Wenbid de Keeser desen
Heiligen Propheet / en geloofst hy in
hem? doen zeide de Seneschael: hy aen-
bid de Afgoden / ende hy geloofst in hen-
lieden. Vzent zeide Jacob / gy moogt
wel 't hups waert keeren / want het en zy
dat hy geloofst in den Propheet / dien ik
heb sien passien ende kypcen / ende die
ik sag dat Joseph van Arimathien
van den kypce dede / en begroef in een
nieuw steenen graf / ende daer na vzees
op den derden dag / soo en sal hy daer
deur niet genesen / want ik hem sag en-
de hoorde zynen Discipelen prediken /
hen-lieden zeggende: Gaet alle de We-
reldt dooz / den Menschen het Heilige
Euangelium prediken ende segget hen-
lieden: Zoo wie in mynen Name ge-
loofst en gedoopt is / die sal sonder twy-
fel het ondergankelpke Ryke myns Va-
ders besitten / om daer ewiglyk met
my te verblipden. Maer wee hem die
in mynen Naem niet en geloofst / nog
eok gedoopt en is / want die sal ten ewi-
gigen dage verdoemt wesen. Daerom
segge ik u dat den Keeser nimmermeer
genesen en sal / die en zy dat hy eerst in
desen Heiligen Propheet geloofde / ende
hem aen bidde.

Maer wil hy dat doen / soo sal hy ter-

stont genesen / ende dat wil ik betyfsen
niet een exempel van eender voutwe ge-
heten Veronica van Gallien / die so seer
melaetsch was / want zy van alle lieden
verstooten was. Dat voutken had seer
groot beroutwen / ende sterck geloofde in
den Heiligen Propheet.

Ende doen de heilige Propheet aen
den kypce hing / quam dit voutken
onder den berg daer 't kypce opstont /
en de maget Maria stont mede daer hy
met eenen Discipel genaemt Johannis.
En dit voutken en doyst hy hen-lieden
niet kromen / booz datse de Moeder des
Propheten riep / maer zy stont van bezre
ende weende al bitterlyk. Ende doen de
maget Maria dit voutken dus jam-
merlyk sag weenen ende schrypen / wink-
ten zysse tot haer en zy quam. Doen nam
den Propheten Moeder den doek / die
het voutken op haer hoofde vzoeg /
ende zy spzeide dien op des Propheten
gebenedyde aenschyn. Ende doen zy den
doek wederom afstog bleef zyn aen-
schyn in den doek gefigureert ende ge-
zyent staen. Ende de maget Maria gaf
het voutken haer doek weder. Ende
soo haest als de deugdelike voutwe Ve-
ronica haer doek in haer hant nam /
werd zy weder gesont als of zy noopt
siek hadde geweest ende dese doek
heeft het voutken nog. Doe zeide Cay
de Seneschael: Heere ik geloofde dat gy
waer segget / daerom bid ik u dat gy
het voutken soekt / ende laetse met my
dooz den Keeser gaen / want ik hoop
dat hy aen den Heiligen Propheet wel
gelooben sal / die men Christus noemde /
ende zyn dood wreken. Jacob dede 't
voutken Veronica terstont soeken / ende
doen zy booz hem quam / zeide hy haer
dat des Keesers Seneschael om haer ge-
kromen was ende dat zy met hem moefte
gaen / om zynen Heer te genesen van der
Lazarsen daer hy seer siek of was / en
dat zy haer doek met haer vzoeg om
hem

hem daer mede te genesen. Ende Vero-
nica zepde: Ik sal daer geern gaen om
het Christen gelobe te verheffen ende te
berhyppen: want ik hooye / mag hy
genesen / dat hy Christen worden sal met
al zyn Onderfaten. De Seneschael ver-
blipde hem seer van dese woorden / ende
zepde Veronica dat zy haer bereyden
soude / om met hem na kromen te reysen.

Hoe de Seneschael Pilatus den
Crybuyt epffchende / dien hy den
Keeser schuldig was.

NA dese booz-genoemde woorden
zepde de Seneschael tot Jacob zyn-
nen waert / dat hy Pilatum wel wilde
spzeken. Doe ging Jacob met hem
booz Salomons Tempel daer zy Pila-
tus vonden / tot welke de Seneschael
spzak aldus: Pilate / ik ben Despasi-
aen des Keesers Vode / die u Heer en-
de myne is. Ende hy ontbied u met
my / dat gy hem Crybuyt send die
gy hem schuldig zyt van acht jaren /
ende is / seer gram dat gyse hem alle
jaren niet gesonden en hebt. Daerom
sendse hem nu / en ik sal uwe peys ma-
ken met hem. Doen Pilatus dese wo-
den verstont / die hem de Seneschael zep-
de / wierd hy seer toornig en antwoorde
hem met eenen sellen moede: Ik en ben
uwen Heere niet schuldig / nog ik en
heb met hem niet te doen / daerom pynt
u van hier te kromen / of ik sal u van hier
doen gaen.

Hoe den Seneschael weder na
kromen keerde / ende leyde Vero-
nica met hem.

MEt dese woorden schepde de Sene-
schael van Pilato / en dagte we-
der na kromen te keeren / en nam ooylof
aen Jacob zynen Waert / ende reysde
met Veronica tot Accroen / en van
daer voertense te Schepe tot in de haven

van Bart / daer den Seneschael groote
eere gedaen werde van Bozgers van der
Stad. Ende doen zy daer een weynig
gerust hadden / togen zy na kromen daer
zy seer blydelyk ontfangen wierden.
De Keeser was seer blyde van de Sene-
schael's kromste / want hy groot ver-
langen hadde tegen hem te spzeken / ende
op dese lye tyd dat de Seneschael quam
hadde de Keeser alle zyn Heeren ontbo-
den / om 's anderen daegs zynen Zoon
Citum de kroon ober te geben / want
hyse midts der siekten niet regeeren en
konde. Ende binnen deser midderler tyd
is de Seneschael booz den Ceyser geko-
men / dien hy seer ootmoedelyk groete.
En de Ceyser vzaegde hem terstont of
hy niet gebonden en hadde dat hem ge-
genesen moogte: Cay de Seneschael ant-
woorde; Heere / dankt ende looft Je-
sum Christum / want ik een Heilige
voutwe gebonden heb / die eenen doek
heeft daer Jesus gebenedyde aensigt in
gezyent staet / ende dooz haer gelobe is
zy gesont geworzen van de Lazarsen
daer zy te bozen seer krank af was;
Daerom liebe Heere bid den Almachtigen
God / dat hy u gesontheit verleen-
nen wil / ende geloofst in hem / of anders
en meugdy nimmermeer gesont wor-
den. Doen antwoorde den Keeser; ik
geloofde wel dat gy waer segt. Ende
doet my Christus soo veel eere / dat hy
my gesontheit verleene / ik sal zyn
dood soo sellpken wreken dat nooit dieg
gelyk gesien en is / daerom laet de vout-
we met de doek booz my kromen: Heere
antwoorde den Seneschael / moorgen als
alle de Baroenen by u vergadert zyn om
het mirakel aen te sien / dan sal ik de
voutwe tot u laten kromen / om dat zy
aen Jesus worden geloovende dooz het
grote mirakel. Ende dan moogdy uwen
Zoon Citum Keeser maken beliebet u.
Ma dese woorden is den Seneschael in
zyn herberge gegaen tot de heilige
voutwe

Wouwe Veronica / haer seggende aldus:
Wouwe gy sult de Kieper mogen sien/
want hy begeert dat gy booz hem komt/
daerom bid onse Lieven Heere Je-
sum dat hy zyn mirakel aen hem laet
geschien / op dat hy / ende alle zyn volk
Chyristi Wet aenemen mogen: Veroni-
ca verstaende dese woorden / had den ge-
font-maker Jesum in deser manieren:
O God Almagtige! wilt u gewaerdi-
gen u mirakel te toonen aendesen Ede-
len ende magtigen Kieper Despasiaen/
hem van zwaer siekten gesont maken-
de / op dat hy ende alle zyn Volk aenu-
mogen geloven / ende in uwen naem het
waeragtigen Chyristen gelobe aenemen.
Da dese gebeden sag Veronica ter stra-
ten waert / ende wert sinte Clement sien-
de / die booz der deuren passeerde / en-
de zy riep tot hem aldus: Woeder Cle-
ment Godt zy met u. Ende doen sinte
Clement dese woorde hoorde / verbyde
hy hem / om dat zy van onsen lieven Hee-
re spzakt in het Seneschaels huys / ende
ook om dat zy hem met zynen Naem
noemde / ende Veronica zeide boozt tot
hem: Woeder en weest van myne
woorden niet verwandert / want ik ho-
pe dat Chyristus Wet vermeerderd sal
wozden / ende ik weet wel dat gy my
niet en kiendt / ten zy dat ik u mynen
naem segge. Ik ben die Wouwe die
gesontheit verheeg onder het Kruyce
Chyristi dooz zyn heilige liden ende bloet-
vergieten. Ende dit is den Doek die
zyn Gebenedyde Woeder Maria my
gaf / daer zyn Gebenedyde Aensigt in
gezzent stont. En ik ben hier gekomen
om den Kieper Despasiaen met den
Doek van spnder siekte te genesen:
Ende ik bidde u dat gy morgen met
my gaen wilt om hem het heilige Chy-
risten gelobe te Prediken. Doen ant-
woorde sint Clement: Het is de gratie
Gods dat wy hier versamte zyn / ende
ik sal geerne met u gaen als 't u belieft /

maer ik bidt u dat gy my uwen naem
seggen wilt. Ik heet Veronica / ant-
woorde zy. Ende doe zy een luttel t'sa-
men gesproken hadden / schelden zy van
een tot 's andersn-daegs.

**Hoede Seneschael / St. Cle-
ment / ende de Wouwe Veronica
booz den Kieper quamen.**

DE Kieper en wilde binnen dien da-
ge zyn Afgoden niet Aenbidden
want hy geen al te grooten gelobe meer
in hun lieden hadde. Ende des ande-
ren daegs doen alle zyn Heeren ende
Hobelingen vergadert waren / dede de
Kieper zyn Seneschael booz hem kom-
men / en met hem quamen Veronica en
St. Clement / dien zy den doek gaf daer
onsen lieve Heere gebenedyde aenschyn
inne gezzent stont. En doen zy booz den
Kieper quamen groeten zy hem met gro-
te reberentie / spzaken totten Kieper al-
dus: Genadige Heere / wilt u geweerdi-
gen desen heiligen Man te aenhooren /
die een van Chyristus Discipulen is: en
ik hope dat hy u wel genesen sal / als hy
zyn Sermoen gedaen sal hebben. Doen
dede de Kieper alle zyn Liden zwygen /
om dat zy al te samen 't Sermoenen des
heiligen Mans sint Clement aenhoor-
ren souden. Ende heilige Man St. Cle-
ment kom ter stonde op eenen hoogen
stoel / ende besond het Woordt Gods
te Prediken / welk de Kieper ende alle
die daer waren / seer geerne hooren: en
na den Sermoen vielen St. Clement en
Veronica op hun knien / en baden onsen
lieven Heer / dat hy den Kieper gesont-
heyt verleenen wilde. En na den gebede
ontdede St. Clement den doek / en toont
dese den Kieper / ende dede hem Chyristus
(welker aensigte daer in gezzent stont)
aenbidden. Ende so haest als de Kieper
dat gedaen hadde / so wert hy gesant.
Poe

**Hoede Sinte Clement des ande-
ren daegs booz den Kieper Predike-
en bad dat hy hem wilde laten Doo-
pen met zyn Onderfaten.**

DES anderen daegs 's Morgens
Predikte St. Clement wederom
booz den Kieper en zyne Onderfaten /
die hem seer minnelijch audientie verleen-
den. Ende na dat 't Sermoen gedaen
was / soo zeyde Clement tot den Kieper
Despasiaen aldus / Heer / nadien dat
u Chyristus gesont gemaakt heeft / so
bidde ik u vriendelphen / dat gy u in zyn-
nen Naem laet doopen / want hy selve
dat Doopsel geozdineert heeft. Den Kie-
per gebood alle zyn onderfaten / dat se
hen lieten Dooopen / ende zeyde tot Ver-
onica aldus: Veronica ik ben grotelphs
in u gehouden / van dat gy om mynent
wille soo seer gearbeydt hebt. Daerom
begeert van my alles dat gy hebben wilt
het zy Casteel of Steden / ik sal 't u ge-
ben / want gy dat tegen my wel verdient
hebt. Veronica antwoorde de Kieper al-
dus: Heere ik dankte u seer van 't geene
dat gy my presenteert. Maer ik bid u
dat gy 't Clement geeft / 't geene dat gy
my geven sult / de Kieper was des te vze-
den / en zeide den hepligen man Clement
dat hy van hem begeeren soude wat hem
beltefde. Ende de heplige man St. Cle-
ment antwoorde / Heere ik en begeere
van u anders niet / dan dat gy vast ende
volstandig in Chyristus gelobe blyvet le-
ben. Doen de Kieper Despasiaen dese
woorde hoorde / zeyde hy weder tot hem
aldus: Dient Gods ik wil dat gy een
Wader zyt van alle het Chyristenryk / en
ik begeert dat gy alle myn Landen
dooz / 't Chyristen gelobe doet prediken /
en doopse alle die gedoopt willen zyn /
maer ik en sal my niet laten doopen /
booz dat ik Chyristus doot op de selle Jo-
den gewroken sal hebben. Ende gelievet
onsen Heere Jesus Chyristus dat ik we-

der in myn Land keere / soo sal ik my la-
ten doopen met al myn Onderfaten / dat
beloobe ik hy myner Kieperlyche Kroo-
ne. Ende ik sal hoiz na Jerusalem
trekken om Chyristum doot te wzeken.

**Hoede Kieper Despasiaen St.
Clement Paus machte.**

KOIZ daer na machte de Kieper St.
Clement Paus van Rome / wel-
ke dede een Kerk sichten ter eeren van
St. Simon / ende eenen Nuter op
twee yplaten staen / op den welken hy
seer weerdelph dede stellen het Beelde
van Veronica / ende hy dede ook vonten
maken om de Liederen daer in te doopen.
Ende Sint Clement doopte Veronica /
ende dede menig schoon Sermoen in de
boozgenoemde Kerke. Na dat dit alle
dus geozdineert was / quam de Senes-
chael tot Despasiaen / en zeyde aldus:
Heer Kieper gy moogt wel blyde en
vzolph wesen / van dat u onse lieve Hee-
re Jesus gesont gemaakt heeft / dies
moet hy gelooft ende gebenedyt wesen in
der eeuwigheyt. Maer nu sal ik u vertel-
len van de antwoorde / die my Pilatus u
Proboost gaf / doen ik hem den Tribuyt
eischede van uwent wegen. Hy sag seer
grammelijck op my / ende zeyde: dat
hy u geen Tribuyt schuldigh en was /
ende bleef ik daer lange in de Stad / hy
soude my doen dooden / maer ik was so
blyde om dat ik uwe gesontheit gevon-
den hadde / dat ik tegen hem niet langer
en spzakt / maer ik zeygde hem met u /
seggende dat gy hem bederven soude.
Ende daer was een wys Jode nevens
hem / die tot hem zeyde: Dat de heplige
Propheet gesproken hadde / dat Jerusa-
lem eer lange Gedestrueert soude woz-
den / soo seer / dat den eenen steen op den
anderen niet en soude blyben liggen /
ende datter soo groote honger zyn soude
dat de Moeder haer kind eeten soude van
grote honger: Ende doen Pilatus den
booz-

voorzienenden Iode dese woorden soo hoorde seggen / wert hy seer toornig op hem / ende dede hem met straffe woorden zwippen. Daer by Heer Keyser moget gy Pilatus deugt bekenmen.

Hoe de Keyser zyn Heer vergaderde / ende na by Jerusalem toog.

De Keyser was seer gram van de hobeerdige woorden / die Pilatus tot den Seneschael gesproken hadde / ende ontboot terstont alle zyn Onderfaten om na Jerusalem te trekken / dewelke met groote Bigelantie seer wel toegemaekt waren om te steyden / ende binnen Noomen vergaderde het getal van drie hondert duysent Ridders / sonder alle d'andere / die geen Ridders en waren / ende de Ceyser dede terstont dertig duysent Galepen ende Barken bereyden / in dewelke hy / ende alle zyn lieben zeyden booz wint / en met boozspoet ober de Zee / ende quamen binneu vyf dagen in de haven van Athers / ende de Borzers gaben de Stad op / behouden hyf en goed / ende de Ceyser ontfingse in genaden.

Hoe de Keyser een Kasteel bezetpde / dat tusschen Athers ende Jerusalem stont.

Ende doen 't Heer binnen de Stad van Athers sommige dagen gerust hadde / zoo toog hy dooz een sterk Kasteel / genaemt Iraphat / ende behoorde eenen wyfen Iode toe / die men Iaffat de Jaffa noemde. Doen de Ioden dit groote Heer sagen / hadden zy hen geerne opgegeven / maer de Ceyser en wilt ese niet ontfangen / ende soo haest als hen 't heer gespreekt hadde / viel soo zwaren regen / en waeyden soo seer / dat hem niemandt dozse roeren. Dit Kasteel was soo seer sterk / ende wel doozsien van Dicualle / want die Heere een subtyl man was / ende was Iosephs van Ari-

mathien geregtigen Heere / ende hadde het Kasteel geerne opgegeven / maer de Ceyser en wil des niet op nemen.

Hoe de Keyser 't Kasteel won / ende doode al wat daer binnen was / uitgenomen Iaffat ende Ioseph zyn Heere.

De Ceyser dede 't Kasteel bestoemen en wonnet na veel streyden / of dede hy alle de Ioden dood slach / die daer binnen waren / uytgenomen Iaffat de Jaffa / en Ioseph van Arimathien / met nog meer andere / die in een taberne onder de Werde gelopen waren / ende leefden daer wel drie dagen sonder eeten of dzinken.

Ende doe de Ioden sagen / datze van hunger sterben moesten / slaken zy den anderen dood / uytgenomen Iaffat en Ioseph zyn Heere die sulks niet doen en wilden : en doen Iaffat de andere dus dood sag liggen / zeyde hy tot Ioseph ; ik was Heere van deesen Kastele / ende men reckende my booz een wys Man / daerom waert groote schande dat ik dus catvelpt myn Aylf vertiesen soude / daerom laet ons uyt den hole gaen / eer wy van hunger sterben. Na dese woorden gingen Iaffat ende Ioseph vielen op haer knien / ende Iaffat zeyden tot den Keyser aldus : Heere ik was Heere van dit Kasteel / dat gy hier gedestruert hebt / ende ik heb horen seggen / dat gy na Jerusalem trekken wild / om de dood Chyristi te wjehen / dewelke myn groote vrient was / en dese myn Heere dede hem van der Krupce / ende leyde hem in een nieuw stenen graf / daerom ist sake dat gy na de Stad van Jerusalem wilt / so behoefdy onse raet wel / want de Stad seer quaet te winnen is / daerom lieve Heer Keyser weest ons genadig / wy sullen uwe getrouweyph dienen / en ten besten raden. Den Keyser ontfingse in genaden / ende dede hen lie-

lieden te eten geben. En de Keyser byagde hen lieden doen zy gegeten ende gedronken hadden / oft zy aen Chyristum geloofden / ende antwoorden ja : doen heeft hyse in zynen dienst genomen / om hem te raden als hy des van node hadde.

Hoe den Ceyser ende Titus zyne Zoone van den Kastele reisden / ende hoe zy de Stad van Jerusalem helpden.

Na dese Geschiedenisse reisden de Ceyser ende Titus zyne Zoone met den geheelen Heer booz de Stad van Jerusalem / ende beleidense seer / sterkeijph. Doe begoft te genaken dat onse Lieben Heere op den Palm-dag aldus al weenende zeyde : Waert u kennelijph wat u geschieden sal / gy sante weenen / want gy en weet noch uwe noch tyd / dat gy belegert sult wo-

den / den eenen steen sal op den anderen niet blyven. Ende de Moeder sal haer kind eeten van gebrek der spysse Pilatus en hadde den Keyser op dien tyd niet verwtagt / en hielt groote Feste binnen Jerusalem / tot welke Feste Herodes Zone Archilaus gekomen was / en was een groot Conink van Galileen / ende nog veel andere Ioden die alle ten Feste gekomen waren en soo haest als zy binnen Jerusalem quamen / werdet soo bysieren weder / dat niemant van hun alle uit de Stad en dozse gaen om na hups te reisen. Ende doe Pilatus / ende ander Ioden also groten heer booz de Stad sagen liggen / waren zy verandert ende beschaemt. De Coning Archilaus merkende dat Pilatus seer bedzoekt was / sprak tot hem aldus. En weest niet verbaert / want hier zyn veel stoute Ridders in dese Stad / en dese Stad is soo sterck

dat mense niet winnen en mag / en wy hebben propiande genoeg / daerom en weest niet verwaert / maer laten wy ons gaen wapenen / ende trekken tegen hen lieden uit. Wesen raed dochte Pilatus goedt / ende wapende hem met al zyn Volk. Maer des Ceyser's heer was soo

na by de muren / doen zy mensden uit te reisen / dat niemant van hen lieden so stout en was dat hy uit der poorten hadde derben gaen / maer zy keerden alle weder ter Stad waert in / en slooten de poorten wel vast toe / ende Pilatus gebood dat een tegelijph stenen droeg op de

muren van der Stad / om des Ceyfers
lieden daer mede te wederstaen / 't welk
also gedaen wert. Doen gingen Pilatus
en de Coning Archilaus met dertig
dupsent gewapende mannen op de mu-
ren / ende Pilatus hadde eenen witten
stok in zyn hand. Doen vzaegde de Key-
ser zynen Seneschael / welk Pilatus
was. De Seneschael antwoorde / die
den witten stok in zyn hant heeft / dat
is Pilatus. Doen riep de Keyser Despa-
siaen tot Pilatus aldus: De Edele He-
re myn Vader Augustus Cesar gaf u
Jerusalem te bewaren. Ende maek-
ten u Proboost / om dat gy zyn Landen
hier omtrent getrouwdelick bewaeren
ende wel regeeren sond. Maer doen gy
wist dat hy doot was / en bekent gy
de deugt niet / die hy u gedaen hadde:
Want gy my noopt zyn Tribuut ge-
sonden hebt / die gy hem alle jaren pleget
te senden / ende doe ik 'er mynen Sene-
schael om font / woud gy hem schoffie-
ren / ende ontboot my dat gy van my
niet te leenen hielt / ende dat ik Rom-
bardpen en Palmangien wel bewaerde /
gy soude Jerusalem wel bewaeren:
Daerom wil ik dat gy de Poozren
voorz my op doet / om mynen wil met u
te doen / ende met allen den genen / die
daer bumen zyn. Ende Pilatus ant-
woorde / dat hy hem beraden soude met
zynen Baroenen.

Hoe Pilatus en de Joden raed hielden in Salomons Tempel.

De ging Pilatus ende de Baroe-
nen in Salomons Tempel spade /
ende de Coning Archilaus zeyde tot
den Baroenen aldus: En weest van den
Keyser niet verbaert / want hier zyn als
so veel goede Ridderz in der stad / alser
in 't vierendeel van de Weerelt zyn / en-
de het waer groote sotternye ons op te
geven in des Ceyfers handen om zyn
wille met ons te doen. Doen sprak

Barabas / Pilatus / Seneschael aldus
De Coning Archilaus zeyde de waer-
heyt / want het Wapz en mag niet lan-
ger vooz de stad blyben / ende dat by ge-
bryk van water / want zy geen nader
water en hadden dan het Dupvels-bad /
daer de twee Steden Sodoma en So-
mozra versonken / ende het is een half
dagbaert van hier. Daerom rade ik
u / dat gy ontfegt Pilatus / de Coning
Archilaus en d' andere Baroenen hielden
dese raet vooz goet ende van weerden /
ende Pilatus ging metten anderen op
de muren / ende riep totten Keyser al-
dus: Heer Ceyfer / keert weder 't huyf-
waert / ende bewaert u Landen / ik sal de
stad van Jerusalem wel bewaren tegen
u / ende tegen alle myn byanden / daer
om pynt u van hier te komen / eer gy
ende alle u Volk bedrogen wort. De
Ceyfer dese woorden van Pilatus ver-
staende / antwoorde aldus: en vermaent
my van geen wech repfen / maer geeft
my de Stadt op / of ik false met soztie
krygen / eer ik van hier scheyden sal / en-
de doen u alle te samen quader doot ster-
ven. Ik en sal u de stad niet overgeven /
sprak Pilatus / daerom keert weder na
u Land / of ik sal met u doen 't gene daer
gy met my doen wilt. Met dese lieten se
alle bepde de sprake / ende de Ceyfer
ging in zyn Cente ende vertelde Citus
zynen Zone de woorden / die tuffen Pi-
latus en hem geschiet waren / van wel-
ke woorden Citus seer blyde was / en
zeyde: Gebenedyt zy God Almagtig /
dat de valsche bevrader geen genade en
begeert. Ende ik bidde u seer liebe Heer
Vader / dat gy zynder niet meer gena-
dig en zyt / dan hy Jesu Chyristo gena-
dig was. Ende met dien dat Citus
en zynen Vader aldus te samen spraken /
quamen daer twee Palseniers / en zeyden
totten Ceyfer aldus: Genadig Heere /
wy en weten wat te doen met uwe peer-
den / ende met den anderen beesten / want

zy by na van doot sterben / en wy bin-
den geen nader water dan 's Dupvels
Riviere / daer de twee Steden Sodoma
ende Gemozra versonken zyn / 't welk
een half dagbaert van hier is / en daer-
om en mag 't Heer niet langer gedue-
ren. De Ceyfer wert seer bedroeft van
dese tydinge / ende vzaegde den raet van
Jassat de Jassa / ende aen Joseph van
Armathien / dewelke hem zeyden al-
dus: Heere gy hebt veel Offen en Buf-
fels / doet 'er een deel villen / ende het
bleesch souden / dan doet de vellen rep-
nigen en schoon-machen / ende doetse
d' een aen d' ander nappen: en dan doetse
in 't dal van Josaphat spreiden / en
doet uwen Somniers 't water halen
uyt des Dupvels Riviere / ende doet het
in 't dal gieten op de voozgenoemde vel-
len / ende het sal in der aerde niet mogen
sinken / want 't dooz de vellen niet en sal
mogen: Dit dochte den Ceyfer goeden
raet te zyn / ende dede wel tien dupsent
Offen / hoepen ende buffels villen / ende
het bleesch zouten / ende de vellen rep-
nigen ende aen nappen / ende dedense in 't
voozgenoemde dal spreiden / ende zeyde
tot Jassat ende Joseph / bezogt onder
u bepde dat men 't water hale / want
ik u daer last af gebe. Doen dede
Jassat ende Joseph twee dupsent Som-
niers bereyden / die al den dag water
haelden uyt 's Dupvels Riviere / ende
vzachten 't in het dal van Josaphat / tot
dattet dal al vol was / ende 't water bleef
30 goet als in menigen Fonteyn / want
't onsen Heere soo beliefsde.

Hoe Pilatus de Coning Archi- laus / ende de andere Ridderz hem ver- wonderden / doen zy 't Dal van Jo- saphat vol waters sagen.

Ende doe Pilatus / de Coning Ar-
chilaus / en die van Jerusalem het
voozgenoemde Dal vol waters sagen /
verwonderde zy hun des / ende werden

verbaert. Doen beroudeet Pilato dat hy
de Stad niet overgegeven hadde. De
Coning Archilaus ende Barabas / die
hem getaden hadde de Stad niet ober-
te geven / spraken tot hem aldus: Heer
Pilato / waerom verslady u dus seer? al
blebe den Ceyfer nog seven jaren vooz de
Stad hy en magse ons niet af winnen /
want zy veel sterck is / ende Jacob dese
woorden horende / zeyde tot Pilatum:
Heere wy en mogen de Stad niet langer
houden tegen den Ceyfer / maer ik sal
u goeden raet geven wildy my gelooven.
Wat raet soude het zyn / vzaegde Pila-
tus: Heere dat gy de Stad den Ceyfer
over geeft / ende ik weet wel dat hy on-
ser genadig wesen sal. Doe antwoorde
hem Pilatum / zeggende. Gy zyt verla-
ten / want gy onse Wet verlochent hebt /
daerom zyt wy schuldig / ende alleen
uwen raet altoos te versmaden / want
waer de Keyser de Stad magtig / gy
soud de Wet der Chyristenen aennemen /
dat hebby wel bewesen / want gy hem
Veronica de valsche Vrouwte gefonden
hebt / ende dat sal ik op u wjcken. Ende
Pilatus dede hem terstont vangen / en
in eenen diepe kelder setten / die onder
't groot Paleys stont. Doen Jacob in
der gebanknisse was / acuriep hy oot-
moedelighen onsen lieben Heere / bidden-
de dat hy hem daer van verlossen wilden.
Ende onlangs na dat hy zyn gebed ge-
sproken hadde / soo quam een Engel tot
hem / daer hy in der kerker lag / waer af
Jacob seer verbaert was / mits der
groote klaerheyt / die hy in den donke-
ren kerker sag komen. En de Engel
sprak tot hem? aldus Jacob en weest
niet verbaert / want ik een Engel Gods
ben / die u dooz zyne geboden uyt den
kerker te verlossen komt / want gy u
betrouwen in hem geset hebt / ende hebt
hem met goeder herten aengeroepen /
Doen viel Jacob op zyn knien / ende
dankte onse lieben Heere Jesum Chri-
stum /

stum / ende de Engel sprak tot hem anderwerf / ende zeide Jacob: ontlaet u / ende verlost u van dese ketenen. Jacob antwoorde: myn handen ende voeten zyn soo vaste gebonden / dat ikse niet ontbinden en kan. Ende soo haest als hy dat gesproken hadde / braken de ketenen / ende vielen van zyn handen ende voeten ter Merden: Doe nam hem den Engel by de hand en leidde hem uit den kerker / ende seide: Vertrekt in des Ceyfers Keyz / dat niemant van de Joden gewaer en werde / daer na schelde den Engel van hem / ende doen hem den Ceyfers Dienaers in de Tente sagen / meinden zy datter eenig Verspieder hadde geweest / ende zy vinghen hem.

Hoe de Seneschaal Jacob zyn
Werde kende / ende hem de Ceyfer te kennen gaf.

Als Gay de Seneschaels Jacob gevangen sag komen / wert hy hem kennende / ende liep tot hem ende kuste hem ende zeide totten Ceyfer / Heere siet hier mynen Weert van Jerusalem / die my ter liefden van u de goede Vrouw Veronica wysde / die u genesen heeft dooz de gzaete Gods. De Ceyfer verblide hem van Jacobus komste / ende hy ontfing hem seestelph / ende vragde hoe hy daer quam / ende hoe hy uit Jerusalem geraekt was / want hy hadde hooten seggen dat hem Pilatus hadde doen vangen. Doen vercelde Jacob den Ceyfer warrum Pilatus hem gevangen hadde. Doen de Ceyfer dat verstaen hadde hieldt hy hem in zynen Vard met Jaffat ende Joseph / en geboodt dat men hem alle het Keyz dooz reverentie beve.

Hoe de Keyser raed hi lo met zynen
Baroenen / en wilde dat Jacob de Doozprake doen soude.

Koets daer na wilde de Ceyfer raet houden met zynen Baroenen ende dede Citus zynen Zone booz hem komen / ende ging met hem ende met Jaffat Jaffa / met Joseph van Nicomathien en Jacob / ende met nog dertig Baroenen / die van zynen secretesten raden waren / ende zeide tot hen lieden aldus: Gy Heeren / ik heb uw hier vergadert / op dat gy my raedt geven soudt / wat wy met dese Stadt doen sullen / ende alderveest beeger ik dat ons Jacob segge hoe 't in der Stadt staet / doe zeide Jacob aldus: Myn Heeren ik sal u de waerheid seggen: Weet dat binnen Jerusalem seer luttel dieualie is / ende daer is veel Volksh blimen / daerom mogen zy de Stadt niet langer tegen houden / ende doen wy booz de Stad quamen / hielden zy een Frest / die zy alle jaer gewoonlyk houden / tot welke Feste het meesten deel der Joden quamen / en sintenis 'er niemant uit ter Stad gegaen / Wangs nog Vrouwen / maer daer syn sommige plaetsen daer zy wel uit der Stad blieden souden / daerom soude ik raeden diepe Gzachten te doen graben om de Stadt / op dat ons niemant en ontloope uitter Stadt sonder concent / dit dochte den Ceyfer ende zynen Baroenen goeden raedt te wesen / ende de Ceyfer dede terstont alle 't Keyz ontbieden datse alle tot hem quamen die graben konden: Ende daer quamen wel vyf duysent. Doen geboodt den Ceyfer hen lieden diepe Gzachten rondtom de Stad van Jerusalem te graben / ende beval Jacob / Jaffat / en Joseph / datse den werk-lieden wysen waer se de Gzachten graben souden / ende doen zeiden zy totten Ceyfer: Heer Ceyfer de Werk-lieden moeten Volk hebben diese beschermen booz die van de Stad als zy werken / ende de Ceyfer gaf hen lieden terstont dertig duysent Archiers met schil-

schilden 7 diese bewaerden booz 't Geschutz van der Stadt.

Hoe Pilatus en die van binnen
hart verwonderden / om des wille dat zy de Gzachten sagen maken.

Pilatus de Coning Archilaus / en de die van binnen / siende datse soo sterckelph belegert waren / dat men de Stad begroef / werden se seer bedrukt. Ende de Coning Archilaus zeide tot Pilatus / 't waer beter dat men Josephum raedt vragde / want hy een seer wys Capitein is / ende Pilatus dede hem terstont booz hem komen / ende zeide tot Josephus aldus: Wat raet geeft gy ons te doen tegen den Ceyfer / die ons belegert heeft? Ende Josephus antwoorde: Heere / wy en konnen daer niet veel tegen doen / maer ik soude u raden / dat wy ons mozgen alle te samen wapenden / en dat wy gingen tegen hen lieden ten opganke der Sonnen / want zy het schyn der Sonnen regt in hun oogen hebben / en werden daer af verblint / dan mogen wyse lichtelph verstaen / ende verdoypden van onse Stadt. Dese raed dachte Pilatus ende den Coning Archilaus goet ende prospertelph te zyn / en geboden 's Wonds dat alle Mannen / 's anderen daegs al Gewapent booz Salomons Tempel quamen booz den Sonnenopgank / om tegen die van bukten te Begten / 't welk alsoo gedaen werdt. Des anderen daegs 's Mozgens waren alle de Ridders / ende het ander gemeine volk vergadert booz Salomons Tempel / ende waren seer wel gewapent om te Begten: 't Getal van dien was 20000 Ridders / ende 6000 Archiers. Pilatus gebood een segetelph Archier onder zynen Capitein te gaen. Ende de Coning Archilaus ende Pilatus geleiden de 20000 Ridders. Ende daer

na gingen zy in eene schoone ordinantie uit der Stadt / 't welk een van des Ceyfers Wachters gewaer wert / ende reed terstont in de Tenten / ende bond alle dat Volk slapende / want de Sonne noch niet op en was: Doen liep hy tot den Ceyfer ende zeide: Heer uyt de Stadt komen veel Ridders en Archiers om u te bevrachten.

Hoe de Keyser zyn Volk dede
Wapenen / ende van der Stryd die daer seer wreedelyk gebiel.

De Ceyfer dede zyn Zoon Citum / Jaffat / Joseph ende Jacob tot hem komen / ende beval hen lieden dat zy 't Keyz terstont deden wapenen / ende alsoo gewapent tot hem dede komen / 't welk alsoo geschiede. De Ridders en Archiers dit hoorende / verbliden hem des / ende wapende hen seer neerstelph / ende gingen terstont tot de Ceyfer / die tot hen lieden sprak aldus: Wy zullen koets srydt hebben tegens die van Jerusalem / daerom siet u in ordinantie / 't welk zy terstont deden / ende doen zy gereet waren ging de Ceyfer booz / ende alsoo gingen zy na Pilatus Keyz / ende quamen aen op omtrent Tertie tyd / eerse nog al uitter Stad waren. Ende die Batalien vergaderden terstont onder een / ende sloegen seer vreeselph op malkander / dooz slaende harnasch ende schilden / brekende die glavien ende zweerden / alsoo datter van Pilatus lieden doot bleven 3000 sonder de Ridders ende Archiers. Ende de Ceyfer verloor 800. Maer die van Jerusalem hadden de meeste schade / want onse liebe Heere de zyne altyd wel beschermte. Ende dese Batalien duurden totter Noen toe sonder ophouden.

Hoe de Batalien van een schepden
den / ende van een werden ende verdonden Stryd.

Doen zy aldus wyedespken onderlinge gebogten hadden / schelden beide Batalien van een. En doen zy een luttel geryst hadden / vergaderden zy weder als te voren / begtende seer ongenadelijk: als doe van Pilatus lieden verflaghen wierden ende door bleven / drie dupsent / en van des Keysers volk ontrent acht hondert. Ende dese steyd bleef duerende tot dat de Sonne onder was. Ende onse lieben Heere dede op dien tyd een schoon mirakel. Want doe brude de heyz-legers van een meinde te scheiden / mits de donkerheid des nachts dooz den ondergank der Sonnen / so stont de Sonne wederom terstont op uit den Orienten als of se eerst opgestaen hadde in den morgenstont / zoo dat tusschen den ondergank en opgank der Sonnen geenen nacht en was. De Keysers ende zyn lieden dit schoon mirakel siende / beehlyden hen des en keerden terstont weder na de Batalien der Joden. Dese Batalie duerde totter noen / en daer bleef van Pilatus volk dupsent-een-hondert en vyftig. Ende van des Keysers volk twee hondert-en-vyftig / en beide de partgen waten zoo verht in 't bechren / dat zy terstont weder verheben / en

streden seer bymelyk tegen malkander tot dat de Sonne ondergink. En daer bleven van de Joden verflaghen dupsent twee hondert en vyftig. Doen nam Pilatus en zyn Heyz de vlucht / en de Romeinen volgden se tot aen de poorte van der Stad. En daer werden de Joden seer geturbeert / want op de muieren stont een Man / die met supder stemme riep: komt Despasaen / komt binnen Jerusalem / ende zy meinden datter de Heiligen Propheet geweest hadde.

Hoe Pilatus / ende de Coning Archilaus / van hunnen verliefen seer bedzoeft waren.

Doen Pilatus en den Coning Archilaus binnen Jerusalem quamen / waren se seer bedzoeft van hunnen verliefe. En de Romeinen reden in hun Tenten / ende seiden hen te rusten / want zy vermoet waten van den groten arbeid / die zy in den steyd gedaen hadden / en zy hadden ook grooten honger / want zy in twee dagen niet gegeten en hadden. Pilatus en wilde naer dien dach niet meer uit der Stad gaen / van sozgen of

hy verflaghen soude worden / maer bleef binnen Jerusalem met doovert herten. Ende de Keysers siende / dat die van Jerusalem niet meer uit en quamen / beval hy Iaffat / Jacob / en Joseph de Gzachten te doen vol maken / 't welk zy terstont deden / also dat 'er niemant uit de Stad gaen nog komen en mogte / sonder des Keysers consent. En de Gzachten waren 30 voeten diepe / en 15 voeten breet. Ende doen die van Jerusalem sagen / datter niemant uit de stad gaen en mogte / dan alleen by des Keysers consent / werden se seer dozebig / en riepen tot Pilatus aldus: Heere gy waert seer quaelyk beraden / dat gy den Keysers de stad niet ober en gaeft / want wy hem nu niet ontblijden en mogen. Endoen Pilatus dit geroep hoorde / wiert hy nog meer bedzoeft / en zelde tot den Coning Archilaus / ey tot den Joden: Waer sulken wy met de dooden blyben / die ons de Romeinen afgeslagen hebben: Ende zy antwoorden: Heere / men moet een groot graf maken / ende werp se daer in / want bleven se by der Stad liggen / wy souden sterban van den stank: doem beval 't Pilatus te doen.

Hoe veel binnen Jerusalem van grooten honger stozven / ende van de Drouwe / die haer kind ac van groten honger / van het welke zy Pilatus een vierendeel gaf om te eeten.

En luttel tydt hier na was binnen Jerusalem so groten dieren tyd van spysse / dat een appel vooz seben bysanen verhogt wert / en de lieden aten alle de Beesten diese gekyppen konden / Honden / Katten / Rotten ende Dupsen / ja dat nog meer is / zy aten Menschendyek / ende daer was groot geween / ende geroep in de Stad van gebzeken / want daer veel lieden van honger stozven / ja alle dagen wel hondert / 't seftig ten anstken / ende men wierp se in groote grach-

ten byten der Stadt / Pilatus dit merkende / dede uitroepen dat een pegelyk de spysse d een den anderen naeme die konden / 't welk zy deden / want den Dader name den kinde / 't kind den Dader ofte de Moeder / soo lange alffer spysse in de Stadt was. Ende doen de spysse al gegeten was / stozven se met groote hoopen van honger. Binnen de Stad van Jerusalem woonde op die tyt een Weduwe / die eenen jonge Zoonne hadde / ende zy en hadde geen spysse / so dat se seer flacu was / ende byhang dooz van grooten honger / soo nam zy haer kind ende vierendeel / ende bzied het een vierendeel aen een spit / om alsoo te eeten. Pilatus ende den Coning Archilaus gingen op dien zelven dag al hourende vooz by der vooznoemder Drouwen huys. Ende Pilatus werdt den reuk ruykende / ende zelde tot zynen Dienaers: Gaet ende besiet waer men desen reuk bzaedt / want ik hebbe lust te eeten; de knechten gingen vooz der vooznoemder Weduwen huys / ende klopte vooz de deure / ende men dede terstont open. De Dienaers traden in huys / ende groeten de Drouwe / ende zelden tot haer aldus: Myn Heer Pilatus ontbied u / dat gy hem van uwen troost sendet / die gy gebzaden hebt. Ende de Drouwe antwoorde: Dat wil ik geerne doen / en zy gaf de knechten het een quartier van haeren kinde. Ende doe de knechten 't kind soo gebierendeelt sagen / wierden zy soo verbaert ende ver schyit / dat se byhang in onmacht vielen / ende riepen met verbaerder herten / tot Pilatus / ende doen Pilatus hun aldus hoorde roepen / bzaegde hy hen lieden: Hoe komdy soo verbaert / en bzingdy my genen troost? Heere spzaken zy een Drouwe heeft haer kind gebierendeelt / ende sendet u een vierendeel / om dat gy na uwen wille soud doen bzaeden. Doen Pilatus dat sag / wiert hy ook

lic verbaert / ende ging in zyn Paleis
van grooten dzyk te bedde leggen / ende
en stont in dze dagen niet op.

Hoe Pilatus al mistroostig op-
stont / ende hielt met Archilaus de
Koning / ende met zyne Baroenen
raed / ende hoe sy den Ceyfer spreken /
van hun in genaden aen te nemen / en-
de hoe den Koning Archilaus hem zel-
ven ombragt.

Doe nu Pilatus dze dagen te bedde
gelegen hadde / stont hy op al mis-
troostig / ende ging in Salomons Cem-
pel / met Archilaus den Koning / en-
de dede al zyn Baroenen tot hem komen /
ende zeide tot hen lieden : Myn Heeren /
ik en weet geen raet tegen den Ceyfer /
die ons geheel berderft / ende verhongert /
ende in de stad is een groot ongeval ge-
schied / want een Moeder heeft haer
kind gegeten van grooten honger / daer-
om soude ik rade dat wy de Stad over-
gaven / ende wil hy my dooden / dat
mag hy doen / want ik heb liever dat ik
sterve / dan alle het volk van honger be-
derve / want hier alle dagen wel dze
hondert lieden van honger sterben.

Doen ging Pilatus en den Koning
Archilaus / en 5000 Ridders met hem
ende wilden tegen den Keyser Despasi-
aen spreken. Den Keyser en Titus zy-
nen Zoone quamen met 5000 Ridders
tegen Pilatus spreken. Ende Pila-
tus sprak aldus tot Despasiën den
Roomechen Keyser : Heere ik bid u dat
gy my ende myn volk in genaden ont-
fanget / doet niet de Stad utwe wille.
De Keyser zepde : Ik wil de Stad ende
alle 't volk tot mynen wil hebben / sonder
ienant in genaden te ontfangen. Doen
zepde den Koning Archilaus tot den
Keyser aldus : Ik ben Koning Herodus
Zoone / die Koning van Galileen was /
ende doon hy siterf / wierde ik Koning
gekroont van den zelve Lande. Ik

bidde u my in genade te ontsaen / want
myn Vader nog ik noopt misdæen en
hebben / nog wy en gaden ook noopt
raedt om Christus ter dood te byngen.
Ende myn Vader ende de utwe waren
grooten Dylenden. Doen zepde ende
vraagde de Ceyfer aldus : Zyt gy Ko-
ning Herodus Zoone / die vier duysent
dze hondert ende t'festig kinderheng
dede dooden / sonder eenige ontfermhert-
tigheid ? so sal ik utwes ontfermen / ge-
lyk u Vader de kinderheng ontfernde /
doen hyse met grooten nydt dooden de-
de / want gy utwes Vaders boosheid be-
kopen sult / spaert my Christus van der
dood. De Koning Archilaus wert van
dese woorden met toorn ontsteeken / ende
trad van zyn paert / ontwapende hem /
trok zyn zweert uit de scheide / en zeide
tot de Ceyfer aldus : Gy nog geen van
utwen Ridders en sal hem beroemen van
mynder dood / nog zyn zweert in myn
bloet verwen. Ma dese woorden sette
hy den punt van zynen zweerde tegen zyn
herte / en den hegte tegen d'aerde / ende
doozstak hem selven / ende viel ober de
muren in de Grachte dood.

Hoe Pilatus die van Jerusa-
lem de Antwoorde van den Ceyfer
zepde / ende hen rade hun schat te eeten.

Doen Pilatus / en die van Jerusa-
lem dat stuk van den Koning
sagen / waren seer dzoëve / ende keer-
den weder in de Stadt / ende vertelden
de Borigers de antwoorde die zy lieden
van die van buyten g'had hadden / ende
hoe den Koning Archilaus hem selven
doot gestoken hadde. Doen de Borigers
dat hoorjden / verscheurden zy hun liede-
ren van den lippe / en trokken 't hant upt
haren hoosde / ende zy kreten so verbaert-
lyk / dat mense tot in des Keyfers huy-
hoorde. 's Anderdaegs dede Pilatus al
't volk voor hem komen / en zepde tot
hen lieden aldus : Gy Heeren / gy siet
wel

wel dat wy de Stad niet langer houden
mogen / want wy geen spysse en hebben
en zouden sterben van grooten honger.
Daerom weet ik genen beteren raed /
om dat wy alle te samen ons gout / sil-
ber en gesteenten / in metalen Mortiers
wel stoten mogen en eten 't om het leven
te houden also lange als wy mogen / en
ook om dat de Ceyfer te mijn prospts
van der Stad hebbe / als hyse gewonnen
heeft. Dese raet dogte hen lieden goet /
en een pegelyk ging 't hy swaert / en
stampte zyn gout / silver ende kostelyke
gesteenten / ende deden 't gelyk Pilatus
hen lieden geraden hadde. Ende leefden
alzo 22 dagen / datze niet en aten dan
gout / silver en gesteenten. Ende die veel
schats hadden / deelden den genen die
luttel hadden. Doen nu die van Jerusa-
lem hun gout ende silver gegeten had-
den / gelyk gy gehoozt hebt : so gingen
zy tot Pilatus ende zepden aldus : Heere
wy hebben al onse schat gegeten / gelyk
gy ons geraden hebt / wat zullen wy
meer doen ? Doen zepde Pilatus tot hen
lieden al weenende ; Gy Heeren / gy
hebt my Gouverneur en Regent van u
en van der Stad gemaakt / maer ik en
kan u niet langer regeeten. Daerom bid-
de ik u al te samen / hebbe ik u ter mis-
daen ofte mislept / dat gy my het verge-
ben wilt. Doen die van Jerusaleem Pi-
latus soo deelyk om vergiffenisse hooz-
den bidden / werden se al te samen wee-
nende / ende riepen met luyder stemmen
tot hem aldus : Heere laet ons te samen
ons betrouwen in de Goden stellen / en-
de geven de Stad ende ons selven de Cey-
fer ober / want het is beter dat ons de
Roemeynen verstaen / ende dooden / dan
wy van honger sterben. Ende hy abon-
turen sal hy onser genadig wesen.

Hoe die van Jerusaleem Titum
om genade baden / ende van des Cey-
fers woorden.

Nese woorden gingen Pilatus
en die van Jerusaleem buyten des
Stad / binnen de grachten die de Roemey-
nen daer gemaakt hadden. Ende Pi-
latus sprak aldus tot Titus / die ober
de ander zyde van der grachten met zyn
ne Ridders was : Heer Ceyfer / wy bid-
den u ootmoedelyken / dat gy ons in
utwer genaden ontfangen wilt. Titum
ontbood de woorden zynen Vader Des-
pasiën met twee Ridders. Ende soo
haest als de Ceyfer dese ydinge hoorde /
bede hy al zyn volk wapenen / ende
reet metten gezeelen heyt nader Grach-
ten daer Titus ende Pilatus niet die
van Jerusaleem zynder verwagten / den
een ober de een zyde van der Grachten /
ende de ander ober de ander zyde. Ende
Titus zepde zynen Vader : Heer Vader
hier is Pilatus die u Jerusaleem ober
geven wil / indien gy zyns / ende zyn
Enderfaten genadig wesen wilt. Doen
antwoorde de Ceyfer zynen Zoone Titus
met hooger stemmen dat het Pilatus
hoorde / 't is nu te laet gebeden / ik en
sal zyns niet meer ontfermen / dan hy
ober Jesus ontfarmhertig en was /
die hy ter doot verwees / wiens doot ik
ober hem / ende ober alle zyn volk we-
ken sal. Pilatus en die van Jerusaleem
waren van der antwoorde seer dzoëve /
ende riepen met desperater herten totten
Keyser aldus : Heere neemt de Stad met
alle de lieden die daer in zyn / en
doet 'er utwen wille mede.

Hoe de Roemeynen de Stad van
Jerusaleem in namen / en vingen al-
le de Lieden.

Doen dede de Keyser de Grachten
vullen / en sant Titus Jaffat en
Jacob / met xv. duysent Ridders in de
Stad / ende so haest als zy binnen waren /
stooten zy de poorten wel vast toe / datter
niemant updoopen en zoude. Daer na
vin-

vingen zy alle Joden en de Jodinnen / ende bondense aen een wel vast / ende zy bondense by getale twee en tseventigh duffent en ses hondert. Dans en Drouwen / ende doense wel vast gebonden waren dedense die poozten open / ende lieten den Keyser met den lieden binnen komen / dien rontom de Stadt gewagt hadden dattet niemant uyt en liep. En doen zy binnen waren redense vooz Salomons Tempel / ende danktense onsen Heeren Heere van hunder Victorien. Daer na rusteden zy sommige dagen / ende deden hen selven te gemak.

Hoe de Joden verkogt werden /

ende hoe de Romeynen Gout in hun Lichaem sogten / ende de Stad Jerusaleem geheel Verdustruert weret.

Ende doen de Keyser zag dat hy soo veel Joden gevangen hielt / ende dat hy daer zynen wille mede doen mogte / so zepde hy tot zyn Baroenen: Myn Heeren / nademaal dat ons Christus victorie verleent heeft / soo wil ik zyn doot op de Joden wreken / ende verkopense dertigh om een Penningh / gelyk zy Jesus vooz de dertig Penningen kochten. En de Keyser ordineerde terstont vyftien Ridders dese verkogten. Ende hy dede alle de Stad dooz-roepen / dat alle man die Joden kopen wilde / datse tot de Ridders quamen / die den Keyser daer doe geset hadde / ende men sonder dertig om een Penning geben / om zynen wille daer mede te doen. Ende so haest als dit uyt geroepen was / quam daer een Ridder vooz den Keyser / ende zepde dat hy een kudde Joden hebben wilde / en men gaffer hem terstont zo om eenen Penning. De Ridders leydese in zyn herberg / ende daer stak hy 'er een dwaars dooz zynen huyt / dat hy doot ter aerden viel. Ende doen den Ridder zyn zweret uyt des Joden buyt trok / en liep niet een druppel Bloet uyt zyn

lichaem / maer daer liep silber ende gout uyt. De Ridder dit siende verwonderde hem / ende greep terstont eenen ander Jode / hem seggende aldus: ik wil dat gy my seggen sult wat dit bedied dat dese Jode bloet uytstort / gelyk ofte silber en gout ware. Heere antwoorde de Jode / gellebet u myns genadig te wesen / ik sal u de waerheid seggen: ik beloobe u zepde de Ridder / dat gy niet sterben en zult / segget my de waerheyt. Pilatus dede ons onsen schat eeten / om dat de Keyser ende zyn lieden niet ryk zyn en souden / al hadden zy de stad gewonnen / ende wy en hadden in twee en twintich dagen anders niet gegeten dan silber en gout. Doen de Ridder deese woorden gehoozt hadde / geboot hy zynen knechten / datse de andere Joden 't hooft afflaen souden. Ende daer na dede hy hun lieden den buyt opsnyden / ende 't gout en silber daer uyt-trekken / en dede de Lichamen op ter straten werpen. En doen de ander Romeynen dat wisten / wilde een iegelyk dertig kopen om zyne wille daer mede te doen. Pilatus gaf die van Jerusaleem quaden raet / doen hy hen lieden tied hen gout ende silber te eeten / want daer werden tseventigh duffendt vier hondert ende vyftich geboot / ende den buyt op gesneden / om 't goud en silber daer uyt te trekken. Ende als de Keyser sag dat de Joden by na alle verkogt waeren / vzaegde hy de Ridders hoe veel dat zy 'er nog hadden; Zy antwoorden / wy hebberender nog negen-werf-dertig. Doen verboot hy den Ridders dat zy die niet en verkogten / want hysse houden wilde. Als nu de Joden als Gedestruert ende geboot waren / soo dede den Keyser hun lichamen in de vesten van die stad werpen / ende de mueren van der stad op hun / so dat den eenen steen op den anderen niet en bleef / hy dede ook alle de huysen afbreken die binnen Jerusa-

lem

lem stonden / uytgenomen Salomons Tempel / ende den Coren Zion.

Doe was verbult 't woord dat onse liebe Heer op den Palm-dag met weenende Ogen spak. En na dat dese destructie aldus gedaen was / gelyk gy gehoozt hebt / so leyden Jaffat / Joseph / ende Jacob / den Keyser Titus metten Baroenen op den Berg daer Jesus gekruust was / ende voozts tot alle plaetsen daer hy gepasseert hadde.

Hoe de Romeynen uyt Jerusa-

lem schepden / ende hoe de Keyser drie-werf-dertig Joden met Schepen in de Zee dede voeren.

Dit aldus gedaen zynde / wilde de Keyser na komen reysen / en Pilatus metten anderen Joden / die daer gebleven waren wel vast houden / so dede mense tot Aekers leyden / ende doense tot Aekers waren / dede den Keyser drie Schepen gereet maken / en in elk Schip dede hy drie-werf-dertig Joden setten sonder eenige spysse ende dedese met andere schepen in de Zee leyden / ende daer lieten zysse varen daer 't Godt believede. Maer onse liebe Heere en liefsse daer niet verduynen / want hy wilde datse in der Weerelt bleven ter Gedachtenisse van zyn lyden. Het een Schip lande in Perbonien / het ander te Byzant / en het derde in Engellant. Ende na dese dingen dede de Keyser zyn Schepen bereyden / en voozsien van spysse en drank / en van al dat hem behorfde / en daer ging hy 't Scheppe met zyne lieden en zeyden so neerfelk datse te Land azyverden / in de Haven te Barletten / daer de Keyser van zyn lieden seer eerlyk ontfangen werden van den Borgers / en de van daer reysden zy na Rome.

Hoe de Paus St. Clement de

Keyser Despasiaen te Rome eenigh Inhaelden / en dede hem met Titum /

Jaffat / Joseph / Jacob / en met andere Ridders Doopen / en de Wogoden van Rome afwerpen.

Ende doen de heylige Man St. Clement verhoorde dat de Keyser Despasiaen by der Stad was / ging hy hem te gemoete metter geestelikhuyt / de Keyser siende hem met der Processien komen / trat hy van den Paerde / omheldden en kusten seer vriendelikh / desgelyken dede ook de jonge Keyser Titus. En binnen Rome werden groote Feesten gehouden / om den Keyser en zyn Volk die Christus doot gewroken hadden. Daer na ging den Paus totten Keyser / en zeyde hem aldus: Heere / nadien dat u Christus tegen uwe vanden victorie verleent heeft / soo bid ik u / dat gy uwe geloften ghyten wilt / want beloften is schult. De Keyser vzaegde / wat heb ik beloofte? Heere zepde sinte Clement / dat gy u sout doen Dopen. Doen zepde de Keyser dat wil ik geerne doen ter eeren Christi alst u belieft. Mer dese woerde scheyde S. Clement vanden Keyser / dankende onsen lieben Heere / en bereyde de Donte / en gebenedyde / en op den derden-dag daer na doopte hy den Keyser sonder zynen naem te veranderen. Daer na doopte hy Titum des Keyser's Zone / Cap de Seneschael / Joseph van Arimatien / Jacob en Jaffat / met alle den anderen Ridders en Baroenen. Ende doen 't gemeyn volk sag dat alle de Heeren en Edellieden hun lieden doopen / reysen zy tot S. Clement: Heylige Vader doopt ons ook: en leert ons der Wert der Christenen. En doen St. Clement sag dat alle het volk gedoopt wilde wesen / was hy seer blyde / ende dede de Donte weder vullen / ende gebenedyde / ende zepde tot hen lieden aldus: Gy Heeren gaet alhier in den name des Vaders / des Zoons / en des Heiligen Geests / en gy sult alle gedoopt wesen / dat deden zy al te mael seer geerne / soo dat binnen

Nomen niemant en bleef hy en wert ge-
doopt. En de Keyser dede alle de Afgo-
den bzeeken. Daer na gaf hy zyne War-
togen/ Szaben/ Ridders ende het ander
gemeyn volck/ dat met hem te Jerusa-
lem gewest hadde oozlof t' huys te reys-
sen. Ende doense in hun landen quamen
bedense al hun Onderfaten doopen.

Hoe de Keyser die Senotaris
van Nomen dede vergaderen/ om Pi-
latus ter doot te beroyfen/ ende van
de Sententie die zy over hem gaben.

Sommige dagen daer na gingen de
Cepser en Titus des Paus verma-
ninge hooren/ en doen zy de vermaninge
ende den dienst Godts gehoozt hadden/
gingense op t' Paleys/ en de Keyser ont-
boot de Senatoors tot hem. Ende doen
zy gekomen waren/ gebood hy hen lieden
dat zy Pilatus judiceeren souden na zyn
verdiensien. Doen gingen de Senatoors
hen lieden daer op beraden. Ende alle
lange wyle sonderlinge raedt gehouden
hadden/ quamense weder tot den Cypser/
ende zeyden aldus: Heere wy kennen dat
Pilatus wel een wreede doot verdient
heeft/ maer u Heere Dader Augustus
Cesar judiceerde/ so wie tegen de Keyser
misdede/ moeste in de Stad van Dienen
gejudiceert worden/ ten waer een ingese-
ten Bozger van der Stad van Nomen/
en Pilatus is van buyten/ daerom moet
hy te Dienen gejusticeert worden/ ende
dat in der manieren hier na volgende/
te weten/ dat de Juge van Dienen eenen
Pplaer sal doen maken/ drie bademen
hooge/ ende op dien Pplaer een yseren
gaerde/ en binden Pilatus al naekt aen
de roede/ en bestreken hem met honing
en smout/ ende dat men boven zyn hooft
schriebe aldus: Dit is Pilatus die Je-
sus ter doot verwees sonder verdien-
sien/ ende die zynen gerechten Heer den
Keyser loochende/ en dat men hem niet

ten aensigt ter Sonnewaerts stelde/ ende
als hy daer van Certie tyd totter bes-
per tyd gestaen heeft/ sal men hem d' een
ooz affnyden/ ende daer na weder in de
gebankens setten/ ende hem te eeten
en te bzynken geven/ op dat hy de pyne
22 dagen verdragen mag/ gelyk hy/
ende die van Jerusalem 22 dagen van
hunnen schat leesden/ en dat men d' ooz
aen de Pplaer hange Des anderdaegs
sal hy weder op den pplaer geset worden
gelyk als voozen/ als hy wel geeteen en
gedronken heeft/ dan zal men hem d' an-
der ooz affnyden/ en hangense by een.
Op den derden dag zal men hem de eene
hant afhouwen. Des vierden daegs zal
men hem de ander hant afhouwen. Op
den vyfden dag sal men hem eenen riem
bleefse upt zynen Lyde snyden/ van den
halse totten billen. Den seften dag sal
men hem nog eenen riem uptsnyden als
vozen. Den sevensten dag sal men hem
eenen riem uptsnyden rondtom zynen
hals. Den achtsten dag sal men hem een-
nen riem uptsnyden achter/ en vooz om
zyn middel gaende. Den negensten dag
zal men hem den Zool van zyn eenen
voet snyden. Den tienden dag zal men
hem zyn eene schouder bzeken. Den elf-
sten dag d' ander schouder. Den twaelf-
sten dag sal men hem den anderen Zool
van zynen voet snyden. Den dertienden
dag sal men hem den eenen Arm of
houtwen. Den vertienden dag sal men
hem den baert afstrekken. Den vyftien-
den dag sal men hem den eenen voet af-
houtwen. De seftiende dag sal men hem
den anderen voet afhoutwen. De seven-
tiende dag sal men hem t' eenen been bze-
ken. Den achtienden dag sal men hem
t' ander been bzeken. Den negentienden
dag sal men hem de tonge uytstrekken.
Den twintigsten dag sal men hem alle
zyn leden bzeken. Den een-en-twintig-
sten dag sal men hem onthoofden/ ende
vergaderen alle de stukken/ en leggense
op

op den Pplaer. Den twee-en-twintig-
sten dag zal men de stukken verbranden/
en Werpen de asche in den Rione.

Hoe den Keyser Pilatus metten
Ridders te Dienen voeren/ endie van
Dienen den Pplaer heten maken.

Ende doen de Cypser die oozdeel ober
Pilatus hoorde geven/ schreef hy
terstont een bzief/ aende Heeren van Die-
nen/ hoe zy Pilatus justiceeren soude/ en
gaf den bzief de Ridders/ die Pilatus
ende den bzief tot Dienen in der Justit-
eieren handen voerden. De Heeren ont-
singen de Ridders seer blydelijk/ ende zy
bvisiteerden den bzief die den Cypser ge-
sonden hadde/ ende doe zy des Cypfers
bzief gelezen hadden/ bedense Pilatus in
enen diepe put setten/ tot dat de Pplaer
gemaekt was. Ende de Ridders/ die
Pilatus daer bzagten/ zeyden datse
daer blyben wilden tot dat Pilatus ge-
justiceert waren: Waer af de Heeren ende
Bozgers van Dienen blyde waren.

Hoe de Duppel Pilatus weg-
voerde met Ziel en Lyp/ metten Co-
ren daer hy in gebangen lag.

Ende dat de Pplaer gemaeht was/
deden de Heeren Pilato upt den put
trekken/ om hem des anderen daegs
te justiceeren. Ende doe zy hem upt den
put getogen hadden/ was hy seer mis-
mache van aensigte/ dat hy beter een
duppel scheen te wezen dan een mensche/
soo vreslyk sag hy. Doe deden hem de
Heeren in eenen toorn setten/ die op de
brugge van Dienen stont/ nevens den
Rione. Ende desen toorn was drie Sol-
ders hooge. In den ondersten Solder
wozden mans van wapenen geset/ in den
tweeden Solder wert Pilatus geset/ en-
de in de derden Solder worden ook mans
van wapenen geset die Pilatus bewaer-
den. Ende s' anderen daegs ontrent

Leetse tyd/ gingen de Justicieren Pila-
tus halen om hem op den Pplaer te stel-
len/ ende geboden de lieden die hem be-
waarden/ datse hem afbzagten/ endoen
hem de warters mepaden van den toorn
te leyden/ quamen daer wonderlyk veel
Duppels in den Coorn ende rondtom den
Coren geblogen/ ende riepen seer vzeesse-
lyk: De Man is ons/ de Man is ons.
Ende de Coren besede soo seer/ dat de
Heeren en de Wachters daer upt liepen
van groote verbertheid/ ende de Coren
met Pilato/ ende met de Duppels viel
terstont in de Rione. De Heeren/ bozgers
en Ridders/ die Pilatus gebzagt had-
den/ sagen so veel duppels in t' water/
daer den Coorn gevallen was/ datse hun
alle verberden: ende op eenen tyd daer
na willen de Heeren weten/ of de Coorn
dien in t' water gesonken was/ ende zy
zeyden tot de Disschers: Sy moet met
eenen schepe vaten daer den Coorn inge-
ballen is/ en meeten met eender koozden
of zy seer diepe gesonken is. De Dis-
schers en wilden dat niet doen/ om dat
daer het water seer verbaerlyk draepde/
daer den Coorn in gevallen was.

Maer zy namen vier hondert bade-
men koozde/ en bonden t' een eynde van
der koozde aen t' Scheepken/ ende aen
d' ander eynde een tonne vol blothouts
ende hielden t' eynde metter tonnen in
hun handen/ en lieten t' Scheepken by-
ven/ regt daer den Coorn ingeballen
was/ en t' Scheepken bleef terstont met
de koozde in t' water/ so vreslyk als t' los
was. Doen wierpen de Disschers t' an-
der eynde metter tonne ook in t' water/
en het sonk al te samen. Aldus sonk Pi-
latus/ en daer na sag men noot niet
van hem van der Coorne/ van der schepe
van der koozden/ nog ook van der ton-
nen daer t' blothout in was. Ende t' wa-
ter draept nog heden daegs daer de
tonnen in viel/ ende den Pplaer daer
op gejusticeert soude geweest hebbe/ bleef

te Dienen al gemacht staende. De
Duyvel dede dat om dat hy geen berouw
huygen ende zoude van zyn misdaden /
want hadde hy berouw gekregen / soo
haddense hem verloren. Ende voe dit
aldus geschiet was / keerden de Ridderg
die Pilatus gebzagt hadden na Ro-
men / ende vertelden den Ceyser en den
Senatoris hoe 't met Pilatus vergaen
was.

Hoe langge Jerusalem gestaen
heeft / eer 't van den Ceyser Despa-
sius aldus jammerlyk Odestrueert
werdt.

Jerusalem wert aldus gewonnen op
den achtsten dag van Spelmaent /
daer nu onser vrouwen-dag. Pactivi-
tatis op is / ende hier onder was Jeru-
salem nog hierwerf gewonnen. Want
na dat de Jooden Jerusalem gesticht
hadden / van Nebuchodonosers Oe-
struetie / soo wonnet Asolus de Coning
van Egypten. Ende daer na Antio-
chus Epiphanus. Daer na quam

Pompejus van Romem / ende wonnen
ook. Daer na Herodus met het heyr
van Romem. Maer alder-erf so won-
net Nebuchodonoser den Coning van
Babylonien / ende destrueerde / doen 't
gestaen hadde MCCC. ende fy
jaer / acht maenden / ende ses dagen.
Welchizedelt die Gods Pilester was /
die sichte eerst Jerusalem / maer den
Cananiten dzeven hem daer uit. Hier
na quam een Coning die Leobius heet /
ende vermachte die Jerusalem dat der
Joden principaelste Stadt was / ende
nadien datse Leobius sichte ober 490
jaren / soo destrueerde se Nebuchodo-
noser. Ende van Leobius inden / tot
datse Despasien ende Titus metten
Romelinen altemael hadden Odestru-
eert / waren geleden duyfent ende twee-
en-tsebentig jaren. Ende Jerusalem
hadde doen gestaen 3072 jaren. Dus
wert Jerusalem gdestrueert om 't groot
Bluet dat daer uit gestoxt was van de
Heiligen Prophten / want daer in de
hadden zy 't wel verdient.

Hier eyndet de Historie van de. Deerlyke
Distructie en Ondergang der Stad.
Jerusalem.

te Dienen al gemacht staende. De
Duyvel dede dat om dat hy geen berouw
kynge ende zoude van zyn misdaden /
want hadde hy berouw gekregen / soo
haddense hem verlooren. Ende doe dit
aldus geschiet was / keerden de Ridderg
die Pilatus gekragt hadden na Ro-
men / ende vertelden den Ceyser en den
Senatoris hoe 't met Pilatus vergaen
was.

Hoe lange Jerusalem gestaen
heeft / eer 't van den Ceyser Despasi-
anus aldus jammerlyk gederueert
werdt.

Jerusalem wert aldus gewonnen op
den achtsten dag van Spelmaent /
daer nu onser vrouwen-dag. Nativi-
tatis op is / ende hier onder was Jeru-
salem nog hierwef gewonnen. Want
na dat de Jooden Jerusalem gesicht
hadden / van Nebuchodonosers De-
struetie / soo wonnet Nsolus de Coning
van Egypten. Ende daer na Antio-
chus Epiphanus. Daer na quam

Pompejus van Rommen / ende wonnen
ook. Daer na Herodus met het heyt
van Rommen. Daer alder-eerst so won-
net Nebuchodonosfer den Coning van
Babylonien / ende destrueerde / doen 't
gestaen hadde MCCC. ende ix
jaer / acht maenden / ende ses dagen.
Melchizedek die Gods Plesier was /
die sichte eerst Jerusalem / maec den
Cananiten dzeven hem daer uit. Hier
na quam een Coning die Leobius heet /
ende vermachte die Jerusalem dat der
Joden principaelste Stadt was / ende
nadien datse Leobius sichte ober 49
jaren / soo destrueerde se Nebuchodo-
nosfer. Ende van Leobius tyden / tot
datse Despasiaen ende Citus metten
Rommen altemael hadden verdestru-
eert / waren geleden duyfent ende twee-
en-tseventig jaren. Ende Jerusalem
hadde doen gestaen 3072 jaren. Dus
wert Jerusalem gederueert om 't grooc
Bloet dat daer uit gestort was van de
Heiligen Propheten / want daer mede
hadden zy 't wel verdient.

Hier eyndet de Historie van de deerlyke
Distructie en Ondergang der Stad
Jerusalem.

